

Effekten av insatser, policyer och strategier för att minska narkotikaorsakad dödlighet

Fråga

Vilka effektiva insatser, policyer och strategier finns för att minska narkotikaorsakad dödlighet?

Frågeställare: S 2022:01 Narkotikautredningen

Bakgrund

I Narkotikautredningens direktiv [1] ingår att genomföra en analys av utfallet av insatser som i ett internationellt perspektiv har vidtagits i syfte att minska läkemedels- och narkotikaorsakad dödlighet.

Frågeställning och avgränsningar

Upplysningstjänsten har tillsammans med frågeställaren formulerat frågan enligt följande PICO¹:

- **Population:** Personer med skadligt bruk eller beroende av läkemedel eller narkotika
- **Intervention:** Insatser, policyer och strategier med syfte att minska läkemedels- och narkotikaorsakad dödlighet
- **Control:** Inga krav på kontroll formulerade
- **Outcome:** Läkemedels- och narkotikaorsakad dödlighet
- **Övriga avgränsningar:** Inga avgränsningar formulerade gällande studiedesign, språk, tid eller publikationstyp

Av tidsskäl har ingen databassökning genomförts. Upplysningstjänsten har i stället genom SBU:s samordnare för internationella frågor den 9 januari 2023 skickat en förfrågan till sekretariatet för INAHTA (The International Network of Agencies for Health Technology Assessment), ett internationellt HTA-nätverk som består av 53 medlemsorganisationer från 29 länder. Förfrågan innehöll exempel på initiativ och strategier av intresse som inhämtades från utredningen. Deadline för svar var början av februari 2023.

¹ PICO är en förkortning för patient/population/problem, intervention/index test, comparison/control (jämförelseintervention) och outcome (utfallsmått).

Medlemsorganisationer i INAHTA, fick följande frågor:

- Has your organisation, or any other organisation at local/regional/federal level in your country (that produces, synthesizes, or considers evidence-based information), taken any action aimed at reducing drug-related mortality, such as national overdose prevention strategies and initiatives?
- If yes, what specific measures and activities/services are included?
- What are the effects and results?

Vid urval bland identifierade artikelsammanfattningar (abstrakt) kopplat till den parallellt undersökta frågan om effekten av skadereducerande insatser (SBU 2022/937, överlämnat 1 mars 2023), exkluderades artiklar som utvärderade policyer och strategier, men två projektledare märkte upp artiklar som potentiellt kunde vara relevanta för denna fråga. Projektledarna märkte även upp artiklar som inkluderades i svaret om skadereducering och som omfattade utfallet död (se Bilaga 2 i SBU 2022/937).

Resultat från sökningen

Upplysningstjänstens frågor till INAHTA genererade svar från totalt fyra medlemsländer, Kanada, Belgien, Norge och Brasilien (se Bilaga 1).

Totalt sju artiklar med fokus på policyer/strategier och dödlighet som identifierades vid genomgång av abstrakts i den parallellt undersökta frågan om skadereducerande insatser har listats i Bilaga 2.

Alla inkomna svar från förfrågan till INAHTA och identifierade artiklar från litteratursökningen i frågan om skadereducering inkluderades i detta svar utan att läsas i fulltext och utan bedömning med avseende på risken för bias (risken för snedvridning av resultat). Flera av artiklarna kan därför ha en högre risk för bias än vad vi normalt inkluderar i SBU:s rapporter.

Projektgrupp

Detta svar är sammanställt av Annicka Hedman (projektledare), Uliana Hellberg (biträdande projektledare), Laura Lintamo (utredare), Sara Fundell (projektadministratör), Sophie Werkö (samordnare för internationella frågor), Irene Edebert (produktsamordnare) samt Pernilla Östlund (avdelningschef) vid SBU.

Referenser

1. Dir. 2022:24. En svensk narkotikapolitik anpassad till nutidens och framtidens utmaningar. Kommittédirektiv från Socialdepartementet. Stockholm. [accessed Feb 16 2023]. Available from: <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2022/03/dir.-202224/>.

Bilaga 1 Svar inkomna från INAHTA

Svar från	Publikation	Kommentar
IHE, Kanada	IHE. Safer supply programs for people with opioid use disorder: Rapid review and jurisdictional scan [Unpublished report]. Edmonton (AB): Institute of Health Economics (IHE); 2022.	Opublicerad rapid review från IHE om "safer supply programs"
	Moniruzzaman A, Rezansoff S, Sobey P, Somers J. A public supply of addictive drugs: a rapid review (2022). Simon Fraser University, Centre for Applied Research in Mental Health & Addiction (CARMHA) [accessed Mar 1 2023]. Available from: http://www.sfu.ca/carmha/publications/psadrr.html	IHE upplyser om denna rapid review om "safe supply" från Simon Fraser University och kommentar nedan
	Letter to the Select Special Committee to Examine Safe Supply, Edmonton, Canada. RE: "A Public Supply of Addictive Drugs: A Rapid Review", May 2, 2022 [accessed Mar 1 2023]. Available from: https://www.bccsu.ca/wp-content/uploads/2022/05/Letter_re-A-Public-Supply-of-Addictive-Drugs-A-Rapid-Review_May2.pdf .	Kommentar till ovan rapid review från Simon Fraser University
	Duthie K, Mathison E, Eyford H, Ghosh SM. Prescribing safe supply: ethical considerations for clinicians. Journal of Medical Ethics. 2022;medethics-2021-108087. Available from: https://doi.org/10.1136/jme-2021-108087	IHE upplyser om denna etiska analys om "safe supply"
KCE, Belgien	SPF SPSCAE. Avis 6931 - Rapport de suivi de la conférence de consensus sur la méthadone. Brussels: Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement (SPF SPSCAE); 2000. [accessed Mar 1 2023]. Available from: https://www.health.belgium.be/fr/avis-6931-rapport-de-suivi-de-la-conference-de-consensus-sur-la-methadone#article	Svarar att KCE inte har publicerat egna rapporter. Upplyser om följande rapporter från statliga SPF SPSCAE, samt om information och publikationer från det statliga organet Belspo och deras "Research Programme on Drugs"
	SPF SPSCAE. Avis 8178 - Usagers de drogues de type opiacé. Brussels: Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement (SPF SPSCAE); 2006. [accessed Mar 1 2023]. Available from: https://www.health.belgium.be/fr/avis-8178-usagers-de-drogues-de-type-opiace	
	Research Programme on Drugs. Brussels: The Belgian Science Policy Office (BELSPO). [accessed Mar 1 2023]. Available from: http://www.belspo.be/belspo/drugs/index_en.stm	
FHI, Norge	Muller AE, Borge TC. Overdosevarslingsystemer: en forenklet metodevurdering - kartlegging. [Overdose warning systems: a single technology assessment - mapping] -2022. Oslo: Folkehelseinstituttet, 2022. Available from: https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2022/o-verdosevarslingsystemer-rapport-2022.pdf .	Utvärdering från FHI om varningssystem för överdoser
CONITEC, Brasilien		Svarar att Brasilien i dagsläget saknar robust statlig policy med målet att minska narkotika-relaterad dödlighet

Belspo = The Belgian Science Policy Office; **FHI** = Folkhelseinstituttet, Norge; **IHE** = Institute of Health Economics; **SPF SPSCAE** = Service public fédéral Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement (eng, The Federal Public Service (FPS) Health, Food Chain Safety and Environment), Belgium; **KCE** = Belgian Health Care Knowledge Centre; **CONITEC** = National Committee for Technology Incorporation

Bilaga 2 Artiklar gallrade från frågan om skadereducering

Publikation

Delargy I, Crowley D, Van Hout MC. Twenty years of the methadone treatment protocol in Ireland: reflections on the role of general practice. Harm Reduction Journal. 2019;16(1):5. Available from: <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.1186/s12954-018-0272-4>.

Lee B, Zhao W, Yang KC, Ahn YY, Perry BL. Systematic Evaluation of State Policy Interventions Targeting the US Opioid Epidemic, 2007-2018. JAMA netw. 2021;4(2):e2036687. Available from: <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2020.36687>.

McDonald R, Campbell ND, Strang J. Twenty years of take-home naloxone for the prevention of overdose deaths from heroin and other opioids-Conception and maturation. Drug & Alcohol Dependence. 2017;178:176-87. Available from: <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2017.05.001>.

Mitchell KD, Higgins LJ. Combating Opioid Overdose With Public Access to Naloxone. Journal of Addictions Nursing. 2016;27(3):160-79. Available from: <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.1097/JAN.0000000000000132>.

Moallef S, Hayashi K. The effectiveness of drug-related Good Samaritan laws: A review of the literature. International Journal of Drug Policy. 2021;90. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2020.102773>.

Smart R, Pardo B, Davis CS. Systematic review of the emerging literature on the effectiveness of naloxone access laws in the United States. Addiction. 2021;116(1):6-17. Available from: <https://doi.org/https://dx.doi.org/10.1111/add.15163>.

Vo AT, Magana C, Hickman M, Borquez A, Beletsky L, Martin NK, et al. Assessing HIV and overdose risks for people who use drugs exposed to compulsory drug abstinence programs (CDAP): A systematic review and meta-analysis. International Journal of Drug Policy. 2021;96:1-10. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.drugpo.2021.103401>.